
Utviklingen i tobakksforbruk og røykevaner - ligger Norge etter?

ARTIKKEL

LUND KE

Sammendrag

En komparativ analyse av røyking i europeiske land, basert på data fra bl.a. tre ulike kilder, viser at konsumnivået av tobakk i Norge befinner seg i et nordisk mellomstykke, men er relativt lavt i europeisk perspektiv. Totalforbruket av tobakk per innbygger er redusert med 25% siden 1970, og hastigheten på nedgangen har akselerert i løpet av 1990-årene. Reduksjonen i konsumet av røyketobakk skjer omtrent i samme takt som i de øvrige nordiske land. Røyking blant norskemenn er mindre utbredt enn blant menn i de fleste andre europeiske land utenom de nordiske. Siden midten av 1950-årene er andelen mannlige norske dagligrøykere redusert fra rundt 70% til ca. 35%. De siste ti årene er imidlertid hastigheten på nedgangen redusert. Utbredelsen av røyking blant kvinner er i Norge meget høy i forhold til i andre europeiske land. I Norge nådde kvinner en røyketopp rundt 1970, men toppunktet lå kun halvparten så høyt som det tidligere var vist for menn. Siden den tid har andelen kvinnelige røykere vært stabil. Prevalens dagligrøykere blant ungdom befinner seg nå i et vest-europeisk mellomstykke. Den observerte nedgangen i røyking i aldersgruppen 16-24 år i 1970 og -80 årene har stoppet opp, og innslaget av dagligrøykere har i de siste 10-15 årene vært stabilt. Diskrepansen mellom redusert konsum og stabilitet i andelen røykere, kan forklares ved redusert personlig forbruk per røyker. Økende forbruk av uregistrert tobakk (grensehandel, avgiftsfri reiseimport, smugling) kan også være en forklaring. Resultatene bekrefter den alvorlige situasjonen for norske røykevaner, men i et langtidsperspektiv blir bildet mer nyansert enn den entydig negative fremstilling som pressen har presentert den siste tiden.

Publisert: 30. mai 1998. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2025. Lastet ned fra tidsskriftet.no 27. desember 2025.